

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.
ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
un an 20 cor.
6 luni 10 cor.
3 luni 5 cor.
1 luna 2 cor.
Către România pe an 4 cor.
Către România pe 6 luni 2 cor.
Către România pe 3 luni 1 cor.
Către România pe 1 luna 0,50 cor.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.
INSERȚIUNILE:
De 100 de caractere prima linie 12
linii, a doua linie 12 caractere și
așa mai departe de fiecare publicație.
Atât abonamentul, cât și inserțiile
se plătesc în avans în Arad.
Telefon pentru cereri și comenzi 254
Societate editoare de ziare și reviste

Revoluție în Rusia.

(v.g.) Galben ca galbena ceara stă țarul în palatul său din Nordul ghetos. Țarevna zace în spasm de plâns, prinții tremură de frica morții.

S'a mișcat pământul, bubue văzduhul și viitorul îngrozitor mătură stepele troienite și zăpada ale vastului imperiu, ce-și întinde brațele dela Oceanul-Pacific până aproape de Carpați.

Unde-i puterea nemărginită a Stăpânului? Unde sunt lăncile ascuțite ale Cazacilor, unde sunt țărmurile grozave, unde temnițele înfricoșătoare?

Duhul adevărului adie marea de oameni, sărutau biciul autocratului țar. Razele de ale deșteptării au adus primăvara, nemărginitul dor de libertate a intrat în porțile țării.

Și departe la Răsărit feciorii rușesți stau cu soldații mărunti ai rasei galbene și mor pe moarte și viață. Ochii lor trupești se rindurile dușmane, ce le stau înaintea, și sufletul lor visează de căsuța sărăcășă a părinților rămași fără mângâiere, copilașii dulci, de nemăngâiața soție.

Cine i-a trimis peste mii de miluri în țări străine? Ce caută la marginea mării, de soarele răsare? La ce ucid cu miile de potrivnicii necunoscuți?

Porunca îngâmfatului Stăpân i-a trimis să lupte pentru binele lor se luptă, ci jugul vieții au să-l întărească prin tăria brațelor luptătoare. Nu cu sufletul se luptă, ci cu trupul numai. Și eată, că din rinduiala luptei produce noua dovadă, mai presus este sufletul de trup și că puternic este adevărul, de cât voința lor ce stăpânesc tunurile.

Nefericiții s'au adunat. Sărântocii s'au adunat. Flămânzii cer mâncare. Robiții vor să se lupte și cu trupurile chinuite toți înaintea spre ascuțitul baionetelor, cari se încălzesc de căldura incendiului sufletelor aprinse. În fruntea lor merge întunecat popa Gheorghe Gapon. E fiu de țaran. Preoteasa a murit. Prunci nu i-a rinduit Dumnezeu și a fost preotul temnițelor. Aici a văzut dreptatea strigătoare la ceriu. Aici a aflat metodele curate ale celor nedreptățiți, ale celor chinuți și batjocoriți pentru dreptate. Sufletele măturate frumos ale orașului a

văzut plimbându-se în bățare strălucitoare rușinea desmățată. Prin palatele calde ale stăpânirii a văzut lăcomia rânjind și nedreptatea și farizeismul și păcatul îmbrăcat în haina virtuții.

Multe nopți trebuie, că a veghiat fără somn popa Gheorghe cu sufletul înecat în durere pentru batjocurirea lui Christos. Și Christos s'a sălășluit în sufletul lui. Când s'a umplut paharul și miile de lucrători nu au mai putut răbda fărădelegile, la care au fost supuși, popa Gheorghe a luat crucea lui Christos și în numele marelui Răbdător a cerut îndurare pentru nefericiții. Cu crucea lui Christos a mers în fruntea săracilor și eată că bogății și puternicii și stăpânitorii stau galbeni ca galbena ceară în palatele lor și prinții tremură de frica morții.

E revoluție în puternica Rusie și în curând Răsăritul se încinge în flăcări. Focul se aprinde, flăcările se înalță fălăitoare spre nord și lumina lor va roși cerul, care se va aprinde de popoarele înfricoșate ale Europei.

Și din sfântul loc de la Petru para se lățește cu iuteală pe stepele înghețate Moscova se cutremură, Chievul se mișcă, în ocnele munților Urali îngălbiniiți barbați aud murmurul fraților sculați pentru libertate și brațele lor goale se vor repezi să scuture cu tărie lanțurile nucezite ale robiei de veacuri. Țările și tronurile se surpă, dacă se împotrivesc dorului de fericire ale neamurilor.

Nu este tărie în lumea aceasta afară de tăria iubirii și cine cu lanțurile urei voește a închea neamurile, acela zidește cetate pe năsip și dușmănia o face temelie vieții. Cine a fost vr'odată mai cu putere, decât puternicul Țar? Cine are mai multe tunuri și puști și săbii și lănci și iarbă de pușcă? Cine astăpânit vr'odată peste atâtea țări și mări? De cine au tremurat vr'odată atâtea popoare?

Dar iată că Gheorghe Gapon, preotul robilor, fiul țaranului, cu crucea în mână pășeste în fruntea celor săraci și slabi și desprețuiți, iar Țarul puternic al Tuturor Rușilor stă galben ca galbena ceară în palatul său din Nordul ghetos, țarevna zace în spasm de plâns și prinții tremură de frica morții.

Că nu este putere mai mare în lumea aceasta, decât puterea iubirii și cine cu lanțurile urei vrea a închea neamurile, acela zidește cetate pe năsip și dușmănia o face temelie vieții.

Focul razbunării s'a aprins în puternica Rusie.

In ziua alegerilor.

Azi decurg alegerile în cele mai multe curcuri, anume 375 de cercuri electorale aleg azi deputații lor.

Măne deja vom avea un tablou destul de lămurit asupra raporturilor nouă dintre partidele, ce au intrat în lupta electorală.

Statistica candidarilor este următoarea:

Liberali	341
Kossuthiști	203
Disidenți	48
Poporali	39
Bánffyști	18
Afară de partide	18
Naționaliști	41
Socialiști	21
Democrați	2

A face însă vre-o profecție referitoare la rezultat, e o absolută imposibilitate. Schimbările radicale, ce s'au făcut în timpul din urmă în raporturile dintre partidele existente în parlamentul ungar, chiar și politicienilor de frunte li-a turburat măsurătoarea obișnuită a situațiunii. Astfel azi încă nu se poate prevedea, ce va aduce ziua de mâne.

Totuși toate foile de azi se ocupă cu predilecțiune de calcularea probabilită a sorțiilor zilei de mâne.

Astfel să dă în general cu socoteala, că vor eși:

Democrați	2
Socialiști	2
Naționaliști	15
Fără partid	12
Bánffyști	8
Poporali	22
Disidenți	30
Kossuthiști	130
<hr/>	
	221

Numărul total al deputaților, afară de Croați, este 413. După calculul de mai sus deci guvernul ar rămânea în minoritate cu 29 de voturi, ori socotind și pe cei 40 de deputați croați, ar avea o majoritate abia de 11 voturi.

Se înțelege, că asta e numai combinație favorabilă opozițiunii. Foile guvernamentale sperează dimpotrivă o majoritate zdrobitoare.

La tot cazul însă apariția cea mai interesantă a noului parlament va fi intrarea acolo a *naționalităților unite*.

Nu voim a fi proroci mincinoși, dar credem, că cel puțin atâți naționaliști, cât

Cei mai excelenți profesori și medici îl recomandă ca remediu cu efect respiratoriu, precum: bronșită cronică, tuse convulsivă. și mai ales este recomandat Convalescenților după Influență. — Sirolinul promovează apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtează tusea și flegma și face să încrețească adunarea de noapte. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmacia să capătă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca ne-oare sticla să ne provăzută cu firma de mai jos

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Șvețera).

ne dau chiar foile ungurești, adică 15 inși, vor intra la tot casul în dietă. Și să ne aducem aminte, că partidul poporal, când a intrat prima-dată în parlament, a avut numai 16 membri, ear' azi e factor politic în Ungaria.

Partidul naționalist în dietă va schimba cu desăvârșire față de până acum a parlamentului ungar și chiar numai prin ființa sa va documenta, că Ungaria nu este stat național, ci este stat poliglot. Asemenea în fața lumii se va cunoaște existența naționalităților nemaghiare în Ungaria și se vor auzi plângerile lor. Prin adresă către tron se vor expune aspirațiunile, ce nutresc și suferințele, la cari sunt supuse acestea popoare ale Ungariei, vecinic credincioase dinastiei, tronului, și patriei. Absurditățile teoriilor politice ale guvernărilor țării, referitoare la cestiunea națională din Ungaria, imediat vor fi reduse la adevarata lor valoare și insanitățile domnilor ministri nu vor rămânea fără răspuns, precum aceasta s'a întâmplat până acum.

Cel mai mare folos al intrării în parlament a partidului naționalist (român, sârb și slovac) va fi însă acela, că clubul parlamentar al acestui partid va organiza din nou viața politică a popoarelor nemaghiare și astfel se va da cea mai clasică desmințire afirmațiunii absurde, că pe base naționaliste nu se poate îngădui formarea de partide politice în Ungaria.

Peste tot intrarea noastră în activitatea parlamentară încă de pe acum aruncă valuri, ale căror urmări nici aproximativ nu se pot calcula.

Un ambasadour rusesc în Viena. Din Petersburg se telegrafează: În locul contelui Gortchakov, fost ambasador rusesc în Viena, a fost numit principele Urusov până acum ambasador rusesc la Roma. Principele Urusov este varul principelui răposat Goreiacooff și dănsul lângă acesta și-a făcut școală diplomatică. A fost mai întâiu secretariu de legațiune în Roma, apoi ministru plenipotențiat la București, după aceea mareșalul de curte al marelui principe Michail, în urmă vice regele Caucazului, de unde a fost numit la Bruxelles ca ambasador. După repășirea baronului Mohrenheim a fost ministru plenipotențiat în Paris, în care calitate a făcut servicii extraordinare atât Franței, cât și Rusiei.

CARMEN SYLVA

PE DUNĂRE.

4

27 APRILIE — 3 MAIU 1904

(Urmare).

Mult s'au mirat Muscalii văzând că în România nu se vorbește un bob rusește, deși ei se deprinseseră să ne socotească atâta vreme drept provincie muscălească. În timpul războiului de la 1877—78, țarul Alexandru al III, pe atunci principe moștenitor, spusese odată, aproape supărat, Regelui: „Dar oamenii de pe aci nu vorbesc nici o limbă: Am încercat să vorbesc cu ei rusește, și nu m'au înțeles!“ Regele răspunse răsând: „De bună seamă n'ați încercat să le vorbiți și românește!“

Citind pe Burkhardt și pe Schlumberger, capeti o idee nouă despre migrațiunile popoarelor și urmările lor, despre popoarele cari au poposit pe aici și prefacerile ce au suferit. Să ne gândim numai la domnia de o sută de ani a Fanarioșilor în România: limba greacă a fost multă vreme graiul celor aleși; părinții generației de azi vorbeau încă toți grecește; boerii erau mai toți de viață grecească. Acum s'au pierdut și acestea: nimeni nu mai vorbește astăzi grecește, ear' cei-ce sunt de origine greacă, se ailiesc s'o facă uitată, pentru a părea tot atât de patrioți ca și vechile și statornicile familii românești. Dar și acestea au nume italienești, albaneze, tătărești și tot se deosebesc încă de cei dintâi locuitori ai țării, cari nu sunt reprezentați decât prin țărani. Aici există încă deosebire între stăpânul pământului și țărani, cari îi aparțin și lucrează pentru stăpân în schimbul unei dijme

Resultatul alegerilor în comitatul Aradului.

Vehemența luptei.

Nici odată n'au fost în Ungaria alegeri mai agitate, ca cele de ieri. Toate partidele au dus în luptă puterea întreagă, de care dispun. Opoziția a dezvoltat o energie ne mai pomenită, guvernul a dat curs tuturor «mijloacelor constituționale», vorba contelui Tisza, de care dispune.

Cu deosebire banul a dorit să-și manifesteze puterea și credința generală e, că milioanele lui Bánffy au fost nimica toată pe lângă sumele enorme, ce s'au cheltuit din cassa partidului liberal cu ocazia aceasta. Tot astfel s'a pus în mișcare întreg aparatul administrativ și toate șurubele, cari sunt potrivite pentru de «a convinge» pe stimabili alegători.

Trebuie însă să recunoaștem, că ilegalități fășe, nedreptăți brachiale nu s'au făcut, ci s'a dat multă silință ca abuzurile să fie, cât numai se poate, mascate.

Candidările naționale în comitatul Aradului.

Noi în comitatul Aradului am pus patru candidaturi naționale: la *Radna* (Dr. Aurel Vlad), *Chișineu* (Ioan Russu Șirianu), *Șiria* (Dr. Ștefan C. Pop), și *Boroșineu* (Dr. Ioan Suciu). Din motive neatârnatore dela conducătorii noștri politici la *Josăsel* și *Pecica* de astăzi au rămas candidaturi naționale.

Sigur că în *Șiria*. Cercul acesta n'are nici o șansă de a fi condus în comitatul Aradului. *Șiria* amorfă și se află sub stăpânirea soldaților din Bărzava și Mairova. În *Chișineu* voturi românești sunt numai vreo 1400 față 1000 voturi ungurești, ear' în *Boroșineu* aveam contracandidat pe oligarchul archimilionar baronul *Solymosi Lajos*, amic intim al cont. Tisza și candidat de fișpan al comitatului Arad.

Naționaliștii noștri au luptat însă adevarat luptă de eroi. Cu deosebire în cercu-

rile *Boroșineu* și *Chișineu* s'a dat o electorală, care a pus în umire chiar străini. La *Șiria* am fost prea încrezuți, în cercul *Radna* lupta s'a început cam târziu și nu am fost purtată cu destulă energie.

Peste tot am simțit foarte mult experiențele și cu deosebire în cercul *Radna* s'au făcut omisiuni de neiertat.

Resultatul, să fim sinceri, e peste teptările noastre. *Invingerea splendidă* *Boroșineu* a consternat pe conducătorii comitatului, la *Șiria* am învins cu majoritate de voturi, la *Chișineu* candidatul nostru a rămas permanent în majoritate de ceilalți doi candidați unguri (liberal și Kussuthist), și va da o nouă luptă la tagiu. La *Radna* lupta deja câștigată, pierdut-o noaptea, în urma neprecauțiilor noastre și din cauza banilor enormi, ce vârsat în ultimele momente asupra alegătorilor.

Alegerea dela Boroșineu.

Dela *Boroșineu* deja dimineața la 9 oare am primit știrea pe telefon, că partidul român a sosit la locul de luptă în masse mari, compact, însuflețit, bine comandat și apărât de ori-ce surprindere ori atac lateralnice. Ni-se prevestea deja o învinsă strălucită.

Pe la oarele 12 *Dr. Ioan Suciu* deja peste 700 de voturi față de vreo 200 de voturi ale baronului *Solymosy*. Bugetul nostru, cel-ce stăteam vecinic cu urechi la telefon, era de nedescris. Din toate părțile eram asaltați pentru vești.

Pe la oarele 5 se știa deja că bravul nostru amic *Dr. Ioan Suciu* portat cea mai splendidă învingere electorală în țara întreagă. L'a făcut de pe îngâmfatul boer baronul *Solymosy* jos, care chiar în cercul *Boroșineu* avea 40 mii lanțe de pământ. Majoritatea rilor, cu care *Dr. Ioan Suciu* a reștit dușman, e peste 700.

Lunca și Valea Deznei s'au purtat în Mulțumită și glorie vouă, scumpe frați, mândri din cercul *Boroșineu*.

din bucate, sau în schimbul unei bucăți de pământ, după invoială. Proprietarul dă țaranul zece pogoane, pentru-ca în schimb el să-i lucreze lui alte șapte, sau după treerat ia o parte din cereale și lasă ce rămâne țaranilor, cari au lucrat pentru rămășița aceasta. În Dobrogea stau mai bine; acolo fiecare țaran este proprietar de pământ și este liber stăpân de capul său, ca și în Bulgaria și în Turcia.

Acum s'au format asociațiuni de țărani, cari cumpără moșiile proprietarilor săraci. Această soluțiune pare a fi foarte bună; după codul lui Napoleon însă, care cere o împărțire egală între toți copii, nu vor mai rămânea la o laltă moșiile mari, nici chiar cele cumpărate, căci se vor parcela tot mai mult. Această îmbucătățire care se pare mai dreaptă, are însă mari neajunsuri, cari ne fac să ne gândim cu admirație la majoritatea țaranilor din Westfalia.

În tot cazul Românii sunt tare îngrijiți să-și păstreze pământul, pentru ca să rămână destul și pentru nepoții lor. Într'un anumit înțeles, aceasta este o piedică a progresului ce ar putea să-l facă țara, dacă s'ar stabili aci capitaluri, fabrici și concurenți străini; dar' nu poți lucra în contra simțământului poporului, pentru care proprietatea este cel mai scump odor. Poporul n'are trageră de inimă pentru fabrici, și vrea să păstreze numai pământ pentru toate generațiile viitoare.

Acum s'a început cu împământenirea veteranilor în Dobrogea; aici se sădește viața veche în pământ nou; familii întregi și mari se pot așeza acolo ca proprietari liberi. Ei sunt mulțumiți, dar' începutul este greu. Când este secetă

nu au ce mânca și mor de foame împreună cu vitele lor. Și în anul acesta lipsa de ploaie e greu; cu frica în sân ei îndreaptă privirea în cer. Prin unele locuri firul de grâu abia s'ar sărit din pământ, par'că s'ar fi semănat acum, pe timp de secetă..., e de desperat.

Ne-ar merge mai bine, dacă am avea fabrici și uzine; dar Românii nu-i plac de uzină; ei nu vrea să câștige decât ce-l trebuie pentru trai și dupe aceea nu mai vine la noi. Trei zile de lucru îi produc mămăliga din grâu pentru o săptămână întreagă; el nu simte că să economisească, ca Bulgarul; cumpărată este, el are nevoie numai de atât și alina mai mult. Pentru el marea primejdie este ear' aceasta dispăre în Dobrogea prin Turcii și Bulgarilor, cari nu beau nici

Călătoria noastră nu seamănă de loc cu excursiune de turiști, de oare-ce pretutindeni se pregătesc primiri călduroase și frumoase. Aici ameazi ne întoarcem la Turnu-Severin, unde miți cu muzică, urale, cântece și fapte; titul soarelui priveliștea este minunată de frumoasă. Intunecându-se, avem pe vapor un prânz de cincizeci de persoane: toate autoritățile sunt la masa noastră. Și după aceea se aprinde puntea vaporului earăși facie și muzică. Școlarii Liceului cântă și ne aclamă de la vapoare cu o bucurie copilărească și căldura inimii lor. Ne facem prânz și apoi mă gândesc la Rin, unde lumea de pe acolo își trimite totdeauna salutări, chiar și călătorilor nu se cunosc de loc.

Dar' aici vezi pretutindeni numai încredere și bucurie, că în sfârșit suntem

Șiria.

Surprinderea dela Borosineu, afară din cale imbucurătoare, a fost echilibrată prin știrile neliniștitoare, ce primisem dela Șiria.

Aici nimeni nu credea, ca contrarul să aibă mai mult de vr'o 350 de voturi. Am fost deci foarte neplăcut surprins, când dela orele 10 dimineața primim dela *Pâncota* (locul alegerii) știrea pe telefon, că Dr. Bogdanffy are deja vr'o 260 voturi, iar Dr. *Stefan C. Popp* vr'o 130. Și tot mereu veneau vești rele. Ce e mai mult, scriitorul acestor știri a telefonat seara la 6 ore la cancelaria notarială din *Pâncota*, de unde s-a răspuns, că Dr. Bogdanffy are 800, Dr. Popp 700 voturi și că e probabila învingerea guvernamentalului. Eram deserați și comparam tot felul de tradări neprevăzute.

Faptul era însă, că notariul a simțit, ne întrebă și ne-a tras pe sfoară.

Mai târziu am primit știrea pozitivă, că învingerea candidatului naționalist *Dr. Stefan C. Popp* asigurată și astfel ne-am liniștit. Numai noaptea târziu am aflat, că unii în acest cerc partidul național român a covins strălucit cu aproape 600 voturi majoritate.

Chișineu.

La Chișineu lupta a decurs mai normal. Candidatul nostru *Ioan Russu Șirianu* conștiea dela început. Pela orele 10 kossuthistul nu avea încă nici un vot și noi prinsem nădejdea, că se va retrage și astfel acolo va birui iubitul nostru luptător național *Russu Șirianu*.

Speranța noastră a fost însă deșartă, și dela orele 2 d. a. deja kossuthistul avea vr'o 200 de voturi. Dar până la sfârșit *Ioan Russu Șirianu* a rămas în majoritate relativă față cu amândoi contracandidații. Seara târziu s'a terminat alegerea fără rezultat definitiv.

La Chișineu va fi deci balotagiu între candidatul nostru național și cel liberal. Învingerea cu ajutorul lui Dumnezeu va fi noastră.

Radna.

Dimineața la orele 9¹/₂ de aici avem cele mai bune vești. Că trenul lui *Vlad* de către Zam a adus 700 de alegători, că din Cuvin au venit în tabăra noastră 90, din Șoimoș 80 de alegători și așa mai departe.

Eram veseli afară din cale. Incepusem a ne perde sângele rece și prinsesem nădejdea, că vom birui în toate 4 cercurile din comitatul Aradului, ceea-ce ar fi fost o colosală senzație pentru țeara întreagă.

De altfel ziua întreagă Dr. *Vlad* era tot în majoritate și pe la orele 5 d. a. eram siguri de izbânda lui.

A apus însă soarele, s'a ivit negura, a venit noaptea, turma era fără păstori și pe la orele 6 am primit deja știri pe telefon dela însăși d-na protopopeasă *Givulescu*, că dușmanii au cumpărat un sat întreg din partizanii nostri.

Atunci am știut, că Radna e pierdută. Dacă s'a putut întâmpla una ca asta, eram în curat, că oastea nu e bine condusă, nici păzită. Cumpărarea, așa suntem informați, se întâmplă pe față, în chipul cel mai obraznic, votul cu 60—80—100 cor.

Seara la orele 10 am primit știrea sigură, că contrariul (*Vencsó Gyula*, liberal) a învins cu vre-o sută de voturi.

Căderea aceasta ne-o știm foarte ușor esplica, dar' ea totuș ne doare. Au recunoscut însă și Ungurii fruntași din Radna, că acum pentru ultima oară s'a ales deputat ungar în Radna. Așa credem și noi.

Celelalte cercuri în comit. Aradului.

La *St.-Ana* a învins kossuthistul *Bauchbauer* (țaran șvab) în contra liberalului *baronul Bánhidly Antal* (care n'a cutezat să primească lupta la Chișineu contra lui Russu).

La *Pecica* a eșit biruitor guvernamentalul *Herczeg Ferencz* față de disidentul *grof Dessewffy Aurel*.

La *Iosășel* a învins guvernamentalul *Dr. Szombathy György* față de kossuthistul *Parthay* (un om fără nici o însemnătate).

În orașul Arad kossuthistul *Barabás Béla* a reportat învingere strălucită asupra liberalului *Vörös László*.

Resumat.

În ciclul parlamentar trecut comitatul Aradului dimpreună cu orașul Arad a dat 8 deputați guvernamentali (va să zică toți), alegerile de acum au schimbat lucrurile cu desăvârșire. Acum în comitatul Aradului, sunt 2 kossuthiști, 2 naționaliști, 3 guvernamentali și o alegere sub balotagiu.

Acesta este rezultatul alegerilor în comitatul Aradului.

VOTURILE.

Pecica:

Herczeg Ferencz 857
Gr. Dessewffy Aurel 594

Radna:

Vancsó Gyula 1010
Dr. Aurel Vlad 871

Chișineu:

Ioan Russu Șirianu 786
Csukay Gyula 714
Jankovits Gyula 343
Máte (socialist) 20
Ponta (socialist) 3
deci va fi balotagiu între Ioan Russu Șirianu și Csukay Gyula.

Șiria:

Dr. Stefan C. Popp 1207
Bogdanffy 640

Borosineu.

Dr. Ioan Suciu 1199
baronul Solymosy Lajos 526

St.-Anna

Rauhbauer (Koss.) 1403
bar. Bánhidly Antal 844

Iosășel.

dr. George Szombathy 2302
Parthay 397

Orașul Arad.

Barabás Béla 1351
Vörös László 1132

oare-ce din cauza muncii prea mari, care ne legați de capitală, noi nu putem călători de din când în când. Pentru noi aceasta nu mai e o călătorie, ci un adevărat triumf. Aluicăm lin și încet pe Dunăre la vale și vedem amenii, cari de altfel nu pot să se apropie de noi. Iată falnicii țărani și țărancele în stratele de sărbătoare, învăluite în maramele lor mari frumoase, până la călcăie; cu fuste roșii groase, și pe aici sunt scurte și ajung numai până la înunchi, așa încât de sub ele curg până la picioare cămășile albe și cusute frumos. Și bărbații poartă cămăși lungi aproape până la glezne; cămășile, albe ca florile, cad peste pantalonii semenea albi; brățele late sunt roșii sau negre; pe cap au căciuli de osie, ce se deosebesc după districtul din care se trag ei. Căci nu s'au arătat numai locuitorii din T.-Severin, ci și țărani veniți din depărtări de mai multe poști; și iată-l pe loș stând aici, splendid, falnic, mare, cu ochii înflăcărați și negri, cu trupul de uriaș. Aceștia sunt cu totul alt soi de oameni, nu ca cei de pe lângă București, unde cei mai mulți sunt hipernicii. Ei nu au nimic din energia celor cari trăiesc în aerul curat de aici și care îi face mult mai tari și mai frumoși.

Dunărea strălucește în vălvătaia facelor, munții răsună de urale, orașul se înalță pe coline, tabloul e splendid. Aici am călcat eu întâia dată pe pământ românesc, ca nevastă tinără; aici mi-a răsunit ca și azi aceleași clopote dela aceeași biserică, în care am pus întâia oară piciorul și în care mă aștepta întâia desamăgire. Eu mă bucurasem gândindu-mă la serviciul divin, de oare-ce eram deprinsă din Rusia cu corul

admirabile și nu-mi puteam închipui un serviciu ortodox fără coruri minunate și într'adevăr așteptam. Dar' aci auzii un cântec unison, pe nas, după moda veche grecească, târâgănit pe același ton ca un ison groznic. Acum lucrurile s'au schimbat. În toate bisericile cântă coruri, unele din ele foarte bune.

Când am cercetat întâia oară ș oalele și am fost primită cu cântec unison, am întreat de ce nu se cântă în cor și atunci mi-s'a răspuns: „dar' cântăm în cor, suntem doar mulți“. Astăzi cântecul coral se învață în fiecare sat și rezultatele sunt adesea imbucurătoare, după cum are și învățătorul mai mult sau mai puțin talent și cunoștințe. Dar' vechea cântare pe nas, cu isonul ei era foarte ciudată; ea sarea une-ori dela o notă înaltă la alta joasă și-mi suna foarte nearmonic la ureche. De atunci am văzut că și acel cântec își avea legile sale proprii și că era pus pe note, adecă pe niște semne fără linie, cari sunt citite de cunoscătorii ca și celelalte note. Fiecare preot poate să cânte după ele.

Dimineața, pe când afară era încă întunec, ședeam după obiceiul meu la mașina de scris, și băgai de seamă că marinarul de strajă privea cu mult interes prin fereastra cabinei mele și că strejile de pe țârm încercau să vază și ele ce voiu fi făcând eu aci; era evident că ei nu mai văzuseră acest ciudat aparat, care funcționează acum în toate ministerele și birourile publice.

Pe la opt ore plecarăm dela T.-Severin, trecurăm iarăși pe la podul lui Traian, și suspinând, m'am gândit earăși că cu greu vom mai vedea noi reclădindu-se acest pod; și totuși de cât folos nu ne-ar fi el! Cum găsiu Romanii

aceștia pentru toate și peste tot punctele cele mai bune și cum puneau mâna mai ales astfel pe țări străine! Ce strategii erau ei! Câte fapte n'au săvârșit! Ei n'aveau fire poetică, toată poezia lor o împrumutaseră dela Greci împreună cu zeii, cu fabulele, cu legendele, cu tot ce era atrăgător; ei înșiși erau oameni practici, politici și cuceritori, și se întindeau ca apele peste țărâmurii potopite.

De-alungul țârmurilor ieșiseră toate satele de aproape și de departe, preoții ne binecuvântau de pe țârm... Era un tablou admirabil! Pretutindeni unde se arăta un arc de triumf ori se auzia strigăte de bucurie, vaporul mergea mai încet și cât se putea mai aproape de țârm, ca să putem vedea pe acei buni oameni care-și dăseră atâta osteneală să vie și să-și arate bucuria lor, înălțând arcuri de triumf. În multe locuri lipsind casele, și deci și ferestrele, ei atârnavă de funii velințele cele mai frumoase, numai ca sărbătoarea să fie înfrumusețată, precum se și cuvenea, cu velințele cele mai alese. În arcurile de triumf se vedeau chipurile noastre ale tuturora și florii; printre ele fluturau pălăriile și steagurile și copiii cântau; une-ori câte o corăbioară atârnată ca podoabă. În multe locuri trozneau trescurile, spre marea disperare a nepoatei mele Elisaveta, căreia nu-i plac detunăturile. Foarte interesanți erau amândoi copiii: Carol micuț și ambițiosul băiat, soldatul pasionat, care vrea să știe tot și întrebă despre toate; Elisaveta, natură liniștită, visătoare, care, în mijlocul celui mai mare tumult de pe țârm și de pe vapoarele ce ne însoțeau, dorea să i-se spună o poveste, sau aducea câte o floare ale cărei foi și stamine trebuia să le admire. Mulțimea de

Lucruri triste în giurul candidaturii naționale din Moravița.

Primim spre publicare scrisoarea, ce urmează. Ea cuprinde lucruri afară din cale dureroase în giurul candidaturii din Moravița și mulți vor fi de părere, că acestea lucruri trebuia să le lăsăm uitate. Vrem însă ca să se știe din capul locului, că în chestia națională nu suferim ticăloșii, ci mai virtuos imediat vom pune ferul roșu pe fruntea acelora cari ar încerca să speculeze afacerea noastră politică.

Eată scrisoarea:

Onorată Redacțiune!

La comunicatul dlui Dr. Caius Brediceanu apărut în numărul 5 din 9/22 l. c. a „Tribunei” ne luăm voia a vă trimite următoarele informațiuni:

Indată după convocarea conferenței electorale dela Sibiu voiam să convocăm o adunare în Vârșet pentru alegerea delegaților. Dl Dr. Aureliu Olteanu prinzând vestea ne-a prevenit. A convocat d-sa prin câțiva țărani din comunele Vlaicovăși și Rătișor o adunare, în comuna din urmă, pe ziua Nașterii Domnului. Ca să nu stricăm cauzei n'am voit să conchemăm o altă adunare și astfel alegătorii adunați la Rătișor au delegat în numele cercului nostru Moravița pe d-nul Dr. Aureliu Olteanu și Sever Bocu, redactorul „Tribunei”.

După conferența dela Sibiu în 11 l. c. înformându-ne pe cale telefonică despre hotărârea conferenței, prin care s'a decretat activitatea, am grăbit mâne zi la Vârșet, ca să ne înțelegem în privința candidării unui deputat naționalist.

Dl Dr. Aureliu Olteanu tocmai atunci sosise acasă. Intrebându-l ori de a fost la Sibiu, ne-a răspuns, că da, dar a fost și la Pesta pe la Băntly și-și câștigă informații asupra vederilor opoziției uitate.

Un delegat al conferenței naționale ce trebuia să vină la Băntly? Nu ne-a convenit lucrul acesta.

Ne-a mai spus dl Dr. A. Olteanu, că dînsul e designat din partea comitetului central de candidat al cercului nostru Moravița, totodată și-a exprimat dorința de a convoca o conferență de delegați pentru efectuarea candidării.

Am compus convocarea și am subscris-o naș mulți, încredințând pe dl Dr. A. Olteanu să însinueze adunarea căpitanatului din Vârșet, care adunarea avea să se țină în 15 l. c.

Cunoscând pe dl Olteanu precum și referințele lui materiale i-am declarat noi preoții: Avram Corcea, Alexandru Guga și Victor Trailo-

vici, cumcă numai așa îi vom sprijini candidatura, dacă ne asigură în scris că va duce steagul național cu cinste în luptă până la sfârșit și cumcă nu să va retrage sub nici un fel de împrejurări. Ne-a promis.

Adunarea de candidare a fost oprită. Venise mult popor din toate comunele cercului și nu voiam să-l răcim însulețirea și să-l lăsăm să meargă acasă descurajat. I-am comunicat deci poporului, că — în lipsa altui candidat, — Dl Dr. A. Olteanu, ca designat din partea comitetului central, e candidatul cercului nostru.

În cerc restrâns apoi — vre-o 10 inși — ne-am consultat ce e de făcut. L'am întrebat din nou pe dl Dr. Olteanu, să ne spună mai detaliat, ce s'a hotărât la Sibiu. A îndrugat multe. Între altele că dînsul e designat în 2 cercuri — al nostru și Lapușul unguresc, — dar că pentru cercul din Ardeal a resignat în favoarea dlui Dr. Vasilie Lucaciu!! Venind vorba asupra organizării, ce trebuie să o facem în toate comunele din cerc și asupra cheltuețelor indispensabile — așa numite cheltueli constituționale — dînsul ne spune că are la dispoziție 4000 cor. sumă, pe care o primește fiecare candidat național!!

— De unde? Îl întrebăram mai mulți.

— Pardon, aceasta nu o pot spune, e un secret. Ce vă pot spune, că-s franci.

Vedeam, că avem de a face cu un fanfaron și ne era milă de el.

I-am propus apoi, că oare nu s'ar putea lucra mai cu succes pentru alt candidat cu mai mare popularitate în cerc și cu mai sigure mijloace bănești, cum ar fi bunăoară Dl protopop Ioan Pepa din Buziaș. S'a declarat de învoit. Astfel am oferit pe cale telegrafică candidatura cercului nostru D-lui protopop I. Pepa și am plecat acasă în așteptarea răspunsului D-lui protopop.

Neprimind răspunsul D-lui Pepa fruntașii și câți-va alegători din Coștei au încredințat pe Dl paroh Avram Corcea să-i scrie D-lui Dr. Aureliu Olteanu, ca să-și mențină candidatura să nu rămânem fără candidat, dar să-i ceară să ne asigure, că va duce steagul cu cinste în luptă și să ne putem pune pe muncă să ne pună la dispoziție mijloacele necesare. Dl paroh amintit i-a și scris în 17 l. c.

Dl Dr. A. Olteanu răspunde imediat, că dînsul nu pune la dispoziția nimănui nimic, despre luptă cu cinste însă nici un cuvânt. Știam cum stăm.

Ca să ne încredințăm siguranță despre afirmațiile D-lui Olteanu și ca să avem răspuns în privința candidaturii D-lui protopop Pepa am trimis la Buziaș pe Dl Patriciu Rămneanu, învățător de aici. Reîntors dela Buziaș esmisul nostru ne comunică că Dl protopop n'a primit

telegrama noastră și că candidarea cu multă pierdere de rău încă nu putea primi, de oare-ce candidat în cercul Rittberg și că a perecus aproape cercul întreg. Referitor la afirmațiile D-lui Olteanu a declarat, că sunt minciuni grosolane: la conferența din Sibiu n'a participat, designat din partea comitetului central n'a fost, ear cât despre „franci” nici pomană!

După aceste informațiuni ne-am convins că Dl Olteanu ne-a mințit.

Într'acestea mai primisem știrea, dela Vârșet, cum că Dl Olteanu a umblat într'adevăr la Pesta. Acesta a fost unicul și tristul adevăr din câte ne-a spus.

Umblarea la Pesta a D-lui Olteanu în mulți inteligenți din Vârșet o aduc în legătură cu candidarea de deputat opozițional al Vârșetului: Szibassy Zoltán. Sunt oameni, cari au văzut chiar pe Dl Olteanu cu peana numitului candidat în pălărie umblând pe stradele Vârșetului.

Noi nu putem zice altceva, decât: eată figură tristă de candidat naționalist, care s'a gerat de apostol al cauzei noastre sfinte.

După toate aceste decepții, suferite am preferat candidatura D-lui Dr. Caius Brediceanu care în bună credința n'a voit să o primească astfel să nu se combată în acelaș cerc cu candidații cu program național.

Vă rugăm D-le redactor să binevoiați a publica aceste pentru lămurirea opiniei publice față de activitatea noastră electorală în cerc Moraviței, în care cerc — durere — am percut un mandat național aproape sigur! —

Coștei, la 10/23 Ianuarie 1905.

Avram Corcea, Paroh. Patriciu Rămneanu, Învățător.

Alexandru Guga, Paroh. Victor Trailovici, Paroh.

Ioan Linba, Proprietar.

Starea revoluționară din Rusia

Ultimele știri cari le avem despre revoluția din Rusia sunt următoarele:

Petersburg, 24 Ianuarie

Ieri începu orașul să fie ceva mai liniștit, cu toate astea însă dictatura militară și-a continuat dominarea de teamă că muncitorii seara vor începe cu puteri noi. Mai ales le era teamă că vor să strică conductele ca să poată aprinde orașul. Centrul orașului era liniștit în suburbii erau în mare fervebre muncitorii. Ciocnirile cu militarii se întâmplă mereu.

oamenii era o povară pentru ea și o chinuie, pe când de altă parte, nici un fenomen natural nu-i scăpa din ochii ei cercetători și asupra fiecărei frumuseți ea mă făcea totdeauna băgătoare de seamă. Carol voia să știe tot ce se petrece împrejur, el este un mic strateg; când era abia de șapte ani ședea lângă o hartă, studia pozițiunile Burilor și Englezilor și-mi explica cu creionul în mână, cum ar da el asalt unui șir de înălțimi. El cunoaște bine toate orașele cari-și câștigaseră renume în cursul războiului. Plevna a luat-o până acum de vre-o sută de ori; acum voia să știe unde a fost podul, unde au căzut cele dintâi gloanțe, toate precis de tot. El nici nu poate suferi să nu știe ori-ce cu de amănuntul și ride foarte mulțumit când cei mari greșesc, iar el știe ceva mai bine decât ei. Carol se plimbă pe vapor cu șapcă și sabie de marinar, de oare-ce nu-i se dă voie să poarte totdeauna uniforma școalei militare, la care este înscris. Lui i-ar plăcea să o poarte mereu, fără să-i pese că, având gulerul strâns, poate să-i fie prea calduroasă, și este foarte nemulțumit, când trebuie să scoată șapca, în loc să salute militărește, ca unchiul său și ca tatăl său. Și noi femeile dorim să se vadă de pe mal cum lucrește părul său cel bălan; el strălucește de departe și place foarte mult, tocmai pentru că e bălan. De toate acestea el nici nu visează, cum nu visează nici Elisabeta despre extraordinarea ei frumusețe. Trăsurile ei sunt clasice, regulate, expresiunea feței este serioasă din cale afară, așa încât de pe acum impune tuturor oamenilor, îndată ce apare, cu liniștita ei demnitate și înfățișarea-i severă. (Va urma).

Cântecul

alegerii de deputat dietal din Ocna.

Foaie verde măr sălcui,
Vine Cosma din Sibiu
De domni mari încunjurat,
Să-ți alegem deputat:
Vivat, Cosma să trăiască,
Că-ți de legea românească!

Lucre alții tot cu bani,
Nu dăm votul la Jidan!
Noi alegem deputat
Un Român adevărat,
Vivat, Cosma să trăiască!
Că-ți de legea românească!
Cine nu-ți dă votul lui,
E de risul neamului,
Că acela nu-ți Român,
Nu-ți Român, ci e păgân,
Și acela în veci rămâne,
Om pătat și de rușine!

Cântec

Frați români din Căciulata
Fiți acum de luptă gata

Fiți gata!

Și cu frații cei din Vale
Vă uniți cu toții 'n cale

In cale!

Și alegeți cu mândrie,
Deputați de omenie,

Că-ți de legea românească
Vivat Cosma să trăiască.

Cântecul

Frunză verde de-alămăie,
Mare-ți Dzeu și știe
Cine-ți om de omenie
Că p'acela 'l luminează
Și-ți îndeamnă și-ți stă pază
Să-și dea votul la Român,
La Român, nu la păgân;
Să aleagă deputat
Pe Cosma cel luminat,
Că-ți Român adevărat,

Dară cine-ți om perdut
Și de D-zeu batut,
Și ca Iuda pentru mită
Se va duce în ispită,
E ca oia răcâcită,
Că-ți la lume și la țară
De rușine și ocară,
Mânca-i-ar pasările
Grânele, săcările,
Să străbată țările
Din găzduc
În veci sărac,
Să n'aibă nimic pe plac;
Din frunză
În veci codaș
Și de răs la ori-ce paș!

Mulțimea lucrătorilor după prânz s'a dus în suburbiul Ostrov Vasili, unde după-am se vestește noaptea târziu a fost o bătaie sângeroasă căzând jertfă mai multe persoane.

In proporție însă cu zilele trecute azi fost liniște în oraș ceea-ce se explică așa muncitorii în grupe foarte mari au plecat către Carskoie-Selo, ca să-și spună doborâșele țarului.

Revoluția se întinde.

Petersburg, 24 Ianuarie.

Procedura guvernului a indignat întreg poporul. Și clasele inteligente desperate fac reproș guvernului că numai el este vina că a vărsat atâta sânge, pentru-că cei-ce au scut greva n'au avut intenția asta se vede de acolo că ei când s'au dus în fața patului de iarnă au dus cu ei nevestele și copiii. Pe partea muncitorilor sunt foarte mulți industriași, studenți și neguțători.

Disturbările au erupt cu puteri înoite.

Intre demonstrații cari sunt înarmați cu revolvere și puști sunt și mulți studenți. Suburbii militia lasă în pace pe demonstrații în centru însă cum la prima vorbă se disolvă, împușcă îndată.

Pe prospectul Vasilevski femeile muncitorilor au opărit militarii cu apă ferbinte tot tot mai selbatice, mai ales că li-se dă chiu ca să împrăștie muncitorii cât mai iute.

Berlin, 24 Ianuarie

Pe Prospectul-Nevvski mai multe mii muncitori au trecut, voind să ajungă în palatul de iarnă. Oficerii o singură au făcut atenți pe muncitori și când au ascultat au comandat foc. Câți au murit câți sunt răniți încă nu se știe.

Londra, 24 Ianuarie.

In momentul acesta nimeni nu știe si-că țarul unde este. Sâmbătă încă era Carskoie-Selo, dar de atunci s'au dat înmări că ar fi în Gaetina. Alte informații rămă că țarul e în Peterhof ori în Krieva. Iar după cele mai mari incunostiințe ar fi în Copenhaga.

Garnisoana din Sebastopol nu se supune.

Londra, 14 Ian.

In Sevastopol s'a escat un foc care a nicit fabrica de vapoare, focul acesta încă este urmare a revoluției în care au luat parte mașinile de acolo. Mategoții aceștia deja de mult nu sunt mulțumiți. Oficiul admiralității a început să dărîme casele în care stau rudeniile mategoților, la ce mategoții s'au resculat. Mategoții au dus în fața locuinței oficerilor strigând:

- Jos cu oficiul admiralității!
- Jos cu rebelul!
- Jos cu absolutizmul.

Contra mategoților au adus militari când unul din ei a văzut între mategoți pe fratele său n'a voit să puste. A fost îndată deținut celorlalți dată comandă de foc. Militarii însă pușcat cu toții în aer așa că nici unul dintre mategoți n'a fost rănit.

Văzând că nu vor să puște au adus alți militari, aceștia însă au făcut tot așa. Au adus o a treia companie și colonelul le-a amintit estora jurământul lor. Era însă tot înzădar au spus colonelului. - Nu pușcăm asupra mategoților. Dacă pușcăm atunci pe oficerii îi împușcăm!

Colonelul n'a mai avut apoi curagiul să dea să împuște pe mategoții.

Atentat în contra țarului.

Berlin, 26 Ianuarie.

Aici se zvoneste, că s'a făcut atentat în contra țarului. Se afirmă, că s'ar fi aruncat o bombă. Zvonul e necontrolabil. După o știre telegrafică familia țarului a fugit din Petersburg și e pe cale către Copenhaga.

Petersburg, 26 Ianuarie.

Preotul Gapon a lansat o proclamațiune, prin care provoacă poporul la sfântul rebel și tuturor le dă deslegare sub jurământul, cu care au jurat credința țarului.

Berlin, 25 Ianuarie.

Eri au fost deținuți pentru rezvrărire scriitorul Maxim Gorkij, profesorii Karajew și Besonow, apoi Anlexiu Gedrin și Jessow, redactorii dela ziarul «Prana».

Din Japonia.

Corespondentul din Tokio al ziarului «Le Temps», descrie astfel impresiunea pe care i-o face starea spiritelor în Japonia:

Aspectul marilor orașe în Japonia este foarte interesant de câte-va săptămâni. Ele par cufundate într-o toropeală curioasă; inima lor a încetat de a bate; și aproape ajung să mă întreb dacă ele gândesc încă.

Chiar la Tokio, calmul este spaimântător; mă îngrozește, fiindcă este anormal! Adesea, înainte de furtună, aerul se face apăsător, natura întreagă tace ca zdrobită de groază de ceea-ce va veni, trombă gigantică pe care nici o voință omenească nu o va putea stăpâni.

Tot așa, în acest moment, marea capitală, în fața redutabilului necunoscut al viitorului, se reculege și rămâne tăcută.

Poporul pare posac și obosit. Sărman popor care a fost înșelat și pe care Universul întreg încearcă încă să-l îmbete prin laude mincinoase, pentru-că, acolo, în Mandciuria, cel mai bun sânge al său roșește zăpada cu violență!

Sărman popor, ce tristă deziluzie! Odi-noară războiul reprezintă pentru el un fel de sport particular, prezentând just atâtea pericole câte ar putea să-l facă interesant. În 1895, în războiul cu China, pierderile totale datorite focului inamicului nu atinseseră cifra de 1000 de oameni, și Japonia culese atâtea glorie și atâtea bani ca să poată considera războiul ca foarte acceptabil pentru un popor care are puțină bravură.

Astăzi, în fiecare zi, sute de bolnavi și răniți, lamentabile convoiuri de oroare și de mizerie, se îndreaptă către spitalele deja pline, printre mulțimea consternată. Guvernul însuși mărturisește că spitalele din Japonia conțin mai mult de 50.000 de oameni!

Și toți ceilalți, acei care își dau ultima suflare în ambulante sau care pieznesc de frig sub corturi!

De altfel, mizeria este chiar în Japonia; brațele lipsesc; cele mai tari energii ale națiunii dispar.

Și poporul tace: admirabil în resemnarea lui aparentă, el conservă mereu credința sa în destinele marelui Japonii; dar simțind vag și el însuși că se abuzează de el, se prepară a reclama satisfacție. Întreg poporul e gata a muri, dar vrea să știe pentru ce.

Actualmente, aspectul mulțimei oferă un contrast izbitor cu aspectul ei la începutul războiului. Acum zece luni, când soldații plecau la luptă, orașul întreg se îmbăta de entuziasm, drapelul și fanioane se încrucișau în aer. Armata și poporul, amestecându-și valorile, se precipitau ca niște torrente către gările de plecare;

strigăte frenetice și aclamațiuni asurzitoare; o beție de bucurie și de speranțe, un fel de delir patriotic, mărș, și o nebunie aproape mistică, majestuasă, pentru-că ea consista mai cu seamă în a crede că spitalele strămoșilor vor conduce tinerele trupe la victorii sigure. Acum îndoiiala s'a născut, și cu ea, bănuiala. Cu voce tare ziarerele au vorbit de erori comise; dar, în șoapte poporul vorbește trădare.

Ziaristii au fost condamnați la amendă și ținuți prin închisori, ca aceea dela ziarele «Su-o», «Asaki» și «Nippon», pentru că au desvăluit îngrozitoarele ecatombe dela Port-Arthur, și tăcere s'a făcut în mod oficial. Dar poporul murmură, și sunt nebuni acei care nu aud.

Plecarea întăririlor se face în mijlocul unei tăceri glaciale. Nici strigăte nici un fel de manifestații! De altfel, nu mai sunt soldații acei care plec, sunt nenorociți părinți de familie pe care îi smulg din căminurile lor; nu mai sunt regimentele acele care plec, ci carne de tun destinată a menține efectivul unităților întrebuințate.

Japonia are mereu 300.000 de oameni pe continent și îi va avea mereu. Când un soldat moare, el este imediat înlocuit de altul trimis din Japonia. Mai mult de 100.000 de oameni au fost astfel înlocuiți până acum. Dar dacă efectivele rămân totdeauna același ca cantitate în schimb ele se micșorează gradat ca calitate prin faptul că înlocuitorii sunt din ce în ce puțin adevărați soldați. De altă parte, dacă se poate, la rigoare, să se formeze repede soldați nu este tot așa cu ofițerii. Armata japoneză scade deci puțin câte puțin în valoare.

De ceea-ce spun aici, Japonezii își dau perfect seama; ei știu că, puțin cât de puțin se vor duce unii după alții să înlocuiască pe tovarășii lor morți, bolnavi sau răniți în unitățile a căror cadre vor fi din ce în ce mai puțin bune. Ori ce om din Japonia este gata să moară pentru țara lui: dar un tată de familie deja vîrstă, natural, are mai puțin entuziasm decât un tânăr flăcău.

De aceea orașele din Japonia sunt reci și triste; viața lor activă se stinge; patriotismul devine sobru și tăcut.

Străinii care trec sunt surprinși de acest calm extraordinar! Ei se așteptau, de sigur, să vadă scene tumultuoase ca acelea care au avut loc în Franța, altădată, când patria era în pericol; și nu văd decât un popor mut a cărui toropeală aparentă îi umple de mirare! Ei nu cunosc caracterul asiatic, atât de greu, de alfel de studiat. Adesea sub o mască impasibilă se adăpostesc cele mai violente pasiuni și cele mai ferme rezoluțiuni!

Japonia s'a recules; ce meditează ea? Este ea oare numai resemnată sau se prepară, din contră, la cele mai teribile acțiuni! Nimeni n'o știe; este o enigmă redutabilă.

Dacă vrei să fii sănătos nu mâncați sare multă.

Savea și stomacul. In multe boale de stomac, se produce o aciditate prea mare a sucului gastric, din care cauză apar simptome de acrelin, arsuri răgâeli, erise dureroasă, vărsături etc., simptome cari în ultimă analiză sunt datorite unei prea mari secrețiuni de acid cloridric. Or, din experiență se știe că sarea Natrium cloridric din stomac, prin urmare implicit înțelegem, că dacă vom micșora cantitatea de sare din alimentație, consecutiv vom putea să micșorăm cantitatea de acid cloridric secreiată de organul digestiv și odată cu aceasta, nu fără surpriză, vom vedea cum dispar simptomele de cari vorbirăm.

In adevăr sub-semnatul, condus de această teorie pusă în practică am recomandat la mulți bolnavi de ztomac, pe lângă medicamentele prescrise, să micșoreze porția de sare la jumătate de cum se obișnuiește. Ei bine rezultatul n'a întârziat să confirme teoria, deoarece-ce atât acrelile, arsurile, cât și crizele dureroase, au dispă-

CANCELARIA ARCHITECTULUI ROMÂN IOAN NIGA. Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaurează biserică în mod artistic, din care cauză o recomandăm îndeosebi d-lor parochi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuite. 456

rut ca prin farmec, imediat ce bolnavul s'a obișnuit să mănânce mai puțin sărat.

Sarea și rinichiul. Dacă sarea întretine o boală de stomac, apoi cât privește rinichiul ea este o otrăvă puternică.

Astfel când rinichiul este atins de vre-o suferință oare-care, cel dintâiu lucru ce se întâmplă, e că el pierde calitățile unui filtru perfect, iar sarea întâmpină marea greutate ca să treacă printr'insul ori-ce substanță care se află în sânge trebuie să fie găsită în urină, deci filtrată prin rinichi).

Accasta însemnează că o mare cantitate de sare e reținută în corp și se înmagazinează în toate organele: plămâni, ficat, intestine, picioare, piele, etc. cea ce n'ar fi un pericol dacă sarea nu ar fi o substanță foarte avidă de apă. În adevăr ori unde se află sare ea atrage o mare cantitate de lichid, pentru a o ține dizolvată, și cu cât în organele omului va fi mai multă sare cu atât mai mare va fi cantitatea de apă cerută. Dar când în țesăturile corpului se adună o cantitate de apă mai multă decât obișnuit, atunci avem ce se chiamă dropică.

Picioarele, mâinile, pântecul se umflă și individul suferă îngrozitor.

Dacă regimul exclusiv cu lapte ameliorează în acest caz pe bolnav, este tocmai pentru motivul că laptele conține puțină sare.

După profesorul Gautier dela Paris 2 kilo de lapte pe zi îndulcit cu 40 grame de zahăr, cum și 100 grame. pâine, introduce în corp abia 1 gram și 27 centigrame pentru 24 de ore, pe când arta culinară obișnuită introduce 15-20 de grame.

Deci laptele ameliorează fiind-că conține sare puțină cea-ce însemnează că și celelalte substanțe alimentare, dacă nu vor avea sare multă, ar putea să dea acelaș efect. Dr. Widl din Franța a dovedit pe deplin acest lucru. El a tratat pe dropicoși cu hrană obișnuită însă cu foarte puțină sare, ameliorându-i și vindecându-i în câte-va zile numai. Proba contrarie a fost făcută de același medic adică dropicoșilor, cari beau numai lapte, li-s'a permis să ingereze și câte 10 grame sare pe zi. Ei bine, de și regimul alimentar era exclusiv lactat, totuși, în acest din urmă caz, dropica nu numai că n'a dispărut, dar a progresat.

Sarea și epilepsia. Micșorând cantitatea de sare la epilepticii s'a obținut de asemenea cele mai fericite rezultate, prin distanțierea acceselor de epilepsie.

Astfel indivizii epileptici cari se supun regimului fără sare, în loc să aibă accese în fiecare lună, abea suferă de boala lor de câte-va ori pe an.

Sarea și bătrânețea. Din cele precedente rezultă că sarea de bucătărie este nepriincioasă bolnavilor în mod vădit, cea-ce trebuie să ne facă să reflectăm, dacă nu cumva chiar pentru omul sănătos n'ar trebui să micșorăm porțiunea de sare, ce o punem în bucatele de toate zilele.

În adevăr cine ne-ar putea spune dacă nu cumva marea cantitate de sare ce o consumăm fiecare, 450 de grame pe lună, nu ar contribui la sclerozarea arterelor (îngroșarea vaselor) noastre, la producerea reumatismului gulos, la îmbătrânirea noastră prea repede, adică la mineralizarea precoce a corpului omenesc?

Ori cum ar fi lucrurile, noi credem că 15 grame de sare de fiecare om pe zi, este prea mult și ca să fim cât mai mult timp viguroși, ar trebui mai ales ori-ul adult dela 15 ani în sus, când s'a isprăvit creșterea oaselor), să nu mai consumăm decât pe jumătate, adică 7 grame pe zi după cum a arătat-o profesorul Armand Gautier dela Paris.

Dr. Nairats.

Sfaturi și leacuri practice.

Ce trebuie să facem în cazuri de arsură

Iată un copil neastâmpărat care fie din negligența slugilor, fie printr'o întâmplare nefastă se opărește sau se arde la mașină. În acest caz mijlocul urgent, de a potoli durerile și a pune la adăpost arsură de contactul aerului, este să facem alegătură

repede cu un corp gras și curat. De aceea vom ferbe unt-de-lemn cu care, după ce se va fi răcit, ungem părțile arse odată pe zi, acoperim apoi totul cu cârpe curate, pe care le-am fert și pe ele 10 minute în apă clocotită.

Când acest mijloc nu e îndestulător sau când durerile sunt prea mari atunci recurgem la medic și la farmacist, care va recomanda băi reci cu o soluție de acid fenic 2 sau 3 la sută. După fie care bae (care se face odată pe zi) aplicăm iarăși pansamentul cu unt-de-lemn.

Cum scăpăm pe copii de pecingine.

Pecinginea e o boală uricioasă și lipicioasă a pielii, care face ca cel mai frumos obraz să fie antipatic la vedere; de aceea e bine să o combatem cât de repede. Cel mai bun leac pentru aceasta este tinctura de iod, cu care ungem părțile atinse odată pe zi. Când pelița obrazului e prea fină, atunci îndoiim tinctura de iod cu o parte egală de glicerină.

Ce trebuie să facem contra bubelor dulci!

Cine n'a văzut copii ba chiar tineri cu așa numitele bube dulci, cine nu știe cât sunt ele de tenace? Ei bine dacă bucele dulci sunt așa de greu de vindecat, este fiind-că ele sunt tratate cu medicamente externe, par'că ar fi o boală produsă de microbii parazitari, când în realitate ele sunt rezultatul limfatismului sau a unei ușoare scrofuloze. De aceea cel mai bun leac al lor este siropul de fier iodat, alternând cu elixirul iodotanic Racoviță. Din aceste medicamente se va lua dela 5 ani în sus, câte o linguriță înaintea mesii. După ce se va termina cu un medicament se va începe cu cel alt.

Dobitoacele cari nu trebuiesc ucise.

Câte din aceste mici ființe seucid fără nici un motiv oare care?

Pentru ce să ucidem Păiangenii aiurea decât numai în locuințe de oare-ce ei distrug muștele care ne supără?

Pentru ce să strivim cu piciorul sârmanul Greere pe cum și cărașul auriu care prin grădinile noastre sărpește omizile, melcișorii, gănușile mâncându-le?

Pentru ce să ucidem pacinicul Ceciliz (soiul de mic șarpe orb), care ronțăie lacustele?

Pentru ce să ucidem Cucul, a cărui hrană favorită este omida care nu o putem atinge fără să simțim scârba?

Pentru ce să ucidem Cătarătoarea, Vrabeții, cari mâncând puține boabe în lipsă de insecte, dar cari nimicesc atâtea insecte vătămătoare cerealelor?

Pentru ce să stricăm praful de pușcă contra Graurilor cari își petrec viața lor mâncând larve și puricând până și vitele noastre la pășunatul lor? (Este adevărat că ei mănâncă chiar și strugurii).

Pentru ce să prindem în capcană Pițigoii sau Tigleanul, căci fiecare prinde cel puțin 120.000 viermișori și insecte ca să-și poată hrăni micuții lor?

Pentru ce să ucidem Broasca, care mănâncă melcișorii de prin grădini și ne stărpește furnicile?

Pentru ce să ucidem Buburuzul sau Boul Domnului, care se hrănește cu purecii plantelor?

Pentru ce să scăpăm viața la milioanele de țânțari, ucigând Rânduneau de noapte, Papaluda sau cum o mai numesc unii Broasca sburătoare, și după alții în mod greșit Cap de capră?

Pentru ce să ucidem Liliicii, cari să războiesc cu fluturii de noapte și cu cărașii, ca și Rândunica în timpul zilei cu muștele?

Pentru ce să ucidem Chițorlanul șoarecele cu botul ascuțit, care trăește cu viermii de pământ ca și șoarecii cenușii cu grăul?

Pentru ce să zicem că Bufnița mănâncă porumbeii sau hulubii și puil de găină, de oare-ce aceasta nu e adevărat? Pentru-ce s'o ucidem, pentru-că ea face treabă ca șapte sau opt pisici mâncând cel puțin 6000 șoareci pe an?

(Bunul Econom).

I. Nic. Delaolt.

Grăbiți cu abonamentul!

Cei ce nu și-a reînnoit încă abonamentul se grăbească a-l trimite zilele acestea, căci administrația sistea peste câte-va zile trimiterea foilor ce n-au plătit.

A V I S !

Să cauta maeștrii români!

Un rotar Român,

Un covrigar Român,

Un barbier de Români

afără clientelă sigură în

Bradul e un oraș viu în grabnică creștere. Avem o inteligență însemnată română în Braj. Jur cam 30.000 de suflete. Acești trei maeștrii harnici Români vor afla deci un mănăstire terestră și înavățire. Informațiuni la Redacțiune.

NOU TĂ Ţ I.

ARAD, 27 Ianuarie n. 1904.

— Archiducele Iosif bolnav. Despre archiducele Iosif, care zace bolnav în castelul de lângă Fiume, se telegrafiază, că starea lui neschimbată, cu toate că noaptea a duce destul de bine.

— Cu prilejul Anului-nou, prilegiul Ferdinand al Bulgariei a trimis felicitări la numărul personalității, pe cărți poștale ilustrate de o artă artistică extraordinară, reprezentând în portretul prințului în portul național bulgăreț portretele lui Ludvic a XV-lea și al Mariei din toineta după originalele aflătoare în muzeul de la Viena.

— Amentat anarhist contra Regelui Victor Emanuel. În Italia a produs mare spaimă o înțolă anonimă din America ce a primit-o în ministerul de justiție Cocco-Orti. Scriitorul bolșevic face atent pe fostul ministru, că zăchisții din Patterson au plecat în Europa oare pe regele Victor Emanuel. S'au luat toate măsurile de precauțiune. Frica e cum mai mare, cu cât se știe, că ucigașul regei Umberto iarăși din Patterson (America) a venit în țară.

— O regină doctor în medicină. Ziarele anunță că regina Maria Amalia a Portugaliei terminat studiile de medicină făcute regulat la facultatea din Lisabona și acuma se pregătește pentru examenele de doctorat. Ideea d'ea de a studia medicina i-a venit cu prilegiul unei boale a soțului său. Regina e o princesă franceză e în vârsta de 40 de ani.

— Limba italiană în școala românească. În urma protestării guvernului italian față de reînființarea învățământului limbii italiene în școlile aromânească din Ianina (Turcia).

Acest învățământ fusese suprimat din școlile consulilor grec și austriac.

— Producțiunea de cărbuni. După o înțolă a serviciului de mine din ministerul de interior, se constată că producțiunea de cărbuni din România, dela Aprilie 1899 până la Aprilie 1904, a fost de 527,677 tone.

— Exemplu vrednic de urmat. Locuitorii comunei Leszna din comitatul Ziempieny s'au hotărât să nu mai bea rachiu în crismă. Când calcă cuvântul va fi pedepsit cu 10 coroane seama săracilor. Acasă poate fiecare bea rachiu birt nu. E știut că birturile ispitesc pe omul mai multă beutură, pe când acasă și dacă bea mai cumpătat. Au toată dreptatea. Înțolă hotărâre și vrednică de urmat.

— Emigrațiunea evreilor din Canada. Poarele rusești au transportat sumedenie de evrei din Rusia și i-a debarcat la St. Just.

Dr. VICTOR D. GRAUR

medic universal, profesor calificat de școale medii p. studiul igienei.

Institut de dantură medicală și pentru tehnica de dinți.

ARAD, Piața Andrassy Nr. 22, etagiul I., vis-à-vis de casa comitatului.

Tractament special al durerilor de dinți și a boalelor de falctură totală și particulară conform diferitelor proceduri. Plombări ment, cu sticlă, email, porcelan, amalgam de aur, și aur chimic. Operațiuni diferite la așezarea coroanei de dinți. Coroane de plumb și aur conform indicațiunilor specialiștilor savanți. Dantură fixată bilă, după sistem american. Tot felul de execuții de cauciuc. Dantură întreagă fără cerul gurii. Scoateri de dinți fără nici o dur

mișt d'acolo la Montreal. Primaria acestui oraș se opune de oarece are deja 20,000 de ovrei. Opreștia nu pot să țină pe spatele lor pe noii imigranți coreligionari cari sunt completamente ali de mijloace și nu cunosc limbile engleză și franceză.

— Din cauza aceasta primul ministru Canadian, Borden, a dat ordin ca pe viitor să nu fie primici un ovrei în Canada.

— Ce va zice la aceasta dl ministru de externe, dl Hay?

— Un congres internațional al claselor muncitorești. Cu prilejul expoziției dela Liège care se ține în anul curent 1905, — va avea loc și congres internațional al claselor mijlocii urbane și rurale, înaltul patronajiu al ministrilor de industrie, muncii și al justiției.

— Sarea denaturalizată. Ministrul de finanțe a hotărât, ca sarea denaturalizată nu poate folosi decât pentru trebuințe industriale economice să se vândă și în anul acesta la preț din Marosújvár și Szigetkamara cu 2-77 bani pe mija metrică din cea de clasa primă și cu 2-37 cor. din cea de clasa a doua.

— Curs pentru împletirea rogojinilor. Mișcarea agricolă din Bihor cu ajutorul ministrului de agricultură, pe timpul iernii va ține școală în Udvari, Ermiályfalva și Értartsa, în scopul să învețe să împletească rogojini și obiecte industriale.

— S'a sinucis pentru 20 de coroane. O româncă din Curtici cu numele Petra Morodan, mar. Savu Curt, a fost pedepsită cu 20 de coroane din partea judecătorei cercuale din Curtici, pentru-că având vorbe cu soția lui Ștefan Curt, a spus vorbe grele despre fata acesteia, și a rănit-o pe Petra Morodan, în cât i-a spus greu să-și ducă viața mai departe. S'a sinucis în podul casei și s'a spânzurat. Când cei din casă au dat de dânsa, deja era moartă. Pentru 20 de coroane.

— În Viena se vorbește, că Tisza István după alegeri își va da abdicarea. De va da abdicarea, el va trebui să abdică, pentru-că nu are nici o șansă de a deveni regala. Pentru-că în intern al camerelor, dacă însă va rămânea în funcție la alegeri, cu atât mai vârtos va trebui să abdică.

— Kecskeméthy în haine femecești. Se știe că vestitul Kecskeméthy care în anul 1901 a furat 1/2 milion în Budapesta din banii unei băne, ar fi fost văzut în haine femecești în Sibiu, locuind într-o casuță mică. Poliția l'a găsit, dar totuși dânsul prinzând de veste, a reușit să scape.

— Fiul ministrului președinte. Fiul președintelui nostru, contele Tisza István iunior eră după examenul prim fundamental la facultatea de drept din Budapesta. Esaminatorii i-au dat nota 10. Gustav Schwartz din dreptul roman și Tisza Ákos din istoria dreptului. Examenul a clasificat cu nota: *distins*.

— Necrolog. Primitiv tristă știre că harnicul din Bătaia, Lutimiu Ternovan cassar banca din Bătaia și membru în sinodul episcopesc în decurs de mai mulți ani a înțeles din viață în noaptea de 25 Ianuarie n. în vârstă de 62 de ani. Înmușcarea se va face în 27 l. c.

— Trimitem condolențele noastre întristatei familii.

— Patricid. Omor îngrozitor s'a întâmplat în noaptea în comuna Iiten din comitatul Arad. Un feciorandru de vre-o 16 ani cu numele Vasile Neamțu. Flăcăul apucase calea răscăierii, îndrăgise spurcata beutură și mereu lua banii dela tatăl său, ca să-și poată îmbrăca pozele. În sfârșit însă s'a golit punga bătrânului și banii nu mai erau. Alături copilul cerut banii, dar tatăl său l'a certat aspru. Atunci copilul doborât de băutura a prins să ție și a lovit pe bătrânul său tată cu atâta furie în cap, în cât acesta a rămas îndată mort. Gendarmii încă în aceeași zi au prins pe răscăierătorul și au făcut arătare la procuratura din Arad. La ascultare a dovedit un cinism răscăierător zicând despre tatăl său ucis: „Acolo unde a fost locul“.

— Logodnă. Dl Vasile Ștefu, fiul învățătorului Nicolae Ștefu din Arad, s'a fidiat cu fata domnișoarei Jenny Trubshaw din Baja. Felicitările noastre!

— Invitare. Domniile membrii ai casinei noastre din Bozoviciu sunt prin aceasta invitați

la adunarea generală ordinară, ce se va ține la 30 Ianuarie 1905 st. n. p. m. la 6 ore în localitatea reuniunii.

OBIECTELE PERTRACTÂNDE :

1. Raportul comitetului
2. Raportul cassarului și bibliotecarului.
3. Darea absolutoriului.
4. Alegerea biroului și comitetului.
5. Eventuale propunerii.
6. Incheierea adunării.

Bozoviciu, în 12 Ianuarie 1905.

Ioan Brînzeiu,
secretar.

I. Novac,
președinte.

— Luptă îngrozitoare cu lupii. În zilele trecute s'a întâmplat un incident înspăimântător pe linia ferată dintre Sátoraljauhely și Varand, în Ungaria de nord. Trenul s'a oprit în mijlocul drumului în urma zăpezii peste măsură, aproape de comuna Krucsó. Ajutor n'a putut veni din nici o parte. Trenul s'a răcit și de câtră seară a și înghețat o fetiță, care era îmbrăcată cam slăbuț. În sfârșit au sosit săniile din Krucsó și călătorii au plecat pe calea troienită de zăpadă spre sat. Pe drum una dintre săniile a fost atacată de o haită de lupi flămânzi. Căii dela sanie îngroziți s'au repezit spre dealurile din apropiere dar lupii erau în urma lor. Unul dintre călători și-a adus aminte, că are revolverul la sine și a început al descărca. Lupii după fiecare pușcătură se opriau pentru un moment, dar apoi iar se răpeziau spre sanie. Astfel în urmă revolverul s'a golit și se apropia momentul îngrozitor al sfârșitului. Atunci sania ajunse deasupra cailor, cari se opriră tremurând. Asta a fost scăparea călătorilor, cari dimineața au fost găsiți jumătate degerați în fundul văii.

— Jidanii. Emigrarea jidanilor crește din zi în zi. În deosebi din Rusia și România își iau cei mai mulți drumul spre apus. Și cei mai mulți se așează în Australia și în Anglia. Acum au început a se emigra și în Franța. Pe când, în 1885 emigrasem în Franța 50 de mii jidani, azi sunt peste 200 mii. La timpul mai nou s'au îndreptat și către Portugalia, unde li se oferă condiții bune. Din România au emigrat în Portugalia până 33 mii jidani.

— Accidentul dela Arsenalul armat din București. Cu prilejul coborârii salvei de tunuri, un accident s'a întâmplat la Arsenalul armatei, unde se face tragerea.

Din cauza iuțelii cu care se făcea tragerea, s'a încins, la un tun aprinzător nr. 2 din stânga.

La acest tun serveau brigadierul Teodorescu Const., din reg. 2 artilerie, și Schneider Iosef, din reg. 6 artilerie.

Brigadierul Schneider, aduse săculețul cu 3 kgr. praf de pușcă și-l predete brigadierului Teodorescu Constantin care urma să-l treacă în aprinzător spre a trage ultima lovitură. Săculețul cu pulbere fiind spart, în camera încălzită, praful luă foc și se produse o groaznică detunătură și un fum negru.

Explozia a smuls dela încheetură mâna brigadierului Teodorescu, aruncând-o la 50 metri dela locul nenorocirii.

Brigadierul Schneider a avut pulpa piciorului drept cu totul zdrobită.

Starea ambilor este gravă.

— Focul dela teatrul Național din București. Aseară pe la sfârșitul reprezentației, dl Orăscu, directorul poliției Capitalei intră într-o lojă și zise persoanelor de acolo să plece numai decât că e foc, dar să nu spue la nimeni nimic.

Dl Orăscu trecu apoi în a doua, a treia lojă și așa mai departe invitând publicul să se retragă pe tăcute și în cea mai mare liniște.

Acelaș lucru făcu prin staluri un ofițer dela jandarmi.

Restul persoanelor, cari nu erau inițiate de ce se petrece, văzând că lumea părăsește teatrul, de și actorii jucau pe scenă, făcură și ele la fel. Numai când fură afară au putut să se dumerească cu toții. De pe acoperișul teatrului Național ieșeau schinte și flăcări cari se vedeau dela o mare distanță.

Din fericire n'a fost însă nimic grav. Schintele și flăcările ieșeau dela un coș care se aprinsese și care s'a stins în grabă.

Totuși, grație prudenței dlui Orăscu, s'a înălțurat o mare panică care ar fi avut loc, dacă se dedea în teatru alarma de foc.

POSTA REDACȚIEI.

Gunoi artificiale se poate comanda dela: „Hungaria mütrágyagyár“ Budapest Fűrdő n. 8.

Finanț poate să fie tot bărbatul necăsătorit sau văduv și fără copil, care știe ceti serie ungurește în etate de 18 până la 40 de ani.

Soiuri nobile de găște (gâște, rațe și găini) cine vrea să prășească să se adreseze la reuniunea regnicolară: „Baremfitenyésztők országos Egyesület“ Bupest Üllői ut 25.

— Atragem atenția on. public asupra anunțului lui Igaz Sándor.

Bibliografie.

A apărut și ală de vânzare la instiț grafic „Minerva“ București: „Frumos“ de Const Hodoș lei 1-50.

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

„La Roma“ de Russu Șirianu Cor. 2.—	plus 10 fl. porto
„Povestiri și schițe“ de S. Secula 1.—	5 „ „
„Nuvele“ de Emil Zola Cor. 0-40	5 „ „
„Școlarul declamator“	0-50 „ 5 „ „
„Vatra părăsită“ I. Slavici	1-50 „ 10 „ „
„Stropi de roaună“	1.— „ 10 „ „
„Aur“ Const Hodoș	1-50 „ 10 „ „
„Telegrama“ farză în 3 acte	0-30 „ 3 „ „
„Calendarul“ diecesei aradane	0-40 „ 10 „ „
„Carmen Sylva“ de Vojen	1.— „ 5 „ „

4 cor. numai 4 cor. plus 20 fl. porto postal.

Drepturile și datorințele învățătorilor și învățătoarelor confesionale

scrisă pe temeiul legilor regulamentelor, ordinațiilor, instrucțiunilor, hotărârilor și deciziunilor principiare

de Dr. Szabo Mihály, inspector regesc tradusă în românește de Eugen Zaslo, profesor, „Visuri trecute,”

Un elegant volum de schițe și povești scrise de cunoscutul scriitor

Alex. Ciura (Simin).

Costă 1 cor.

Să pot primi dela tipografia semn. din Blaj

(Balássfalva) 390 1—5

Redactor responsabil: Sever Boen.
Editor-proprietar: George Nichin.

INSERTIUNI și RECLAME.

Bijuterii, oroloage, aur călcat

și recuisite de argint, seduli de amănetaie cumpăra pentru prețurile cele mai mici ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvăergiu

A R A D. Strada Bisericii
(Palatul minorității.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de bijuterii și oroloage.

Primul

și singurul institut de specialitate p. spălarea și curățirea rufelor

al lui **Bettelheim K.**

ARAD, Aulich Lajos-u. 2.

Nr. Telefonului 184.

FEJÉR ANTAL

pictor de embleme, firme și zugrav
Arad, Strada Rákoczy Nr. 10.
pregătesc potrivit timpului modern

TABELE DE FIRME,

pe sticlă, tinichea, lemn etc.
Tot asemenea zugrăviri cu gust, imitație
de lemn natural.

Comande în provincie se săvârșesc prompt,
cu prețuri foarte moderate.

Prea stimat Public!

Imi permit a Vă atrage binevoitoarea atenție asupra

localului meu de delicatesses

ce se va deschide la 10 Ianuar, unde-mi voi valida bogatele experiențe câștigate ca șef de culină în Budapesta, Viena, Belgrad etc.

Locul meu, va fi provăzut cu delicatessuri indigene și din străinătate precum și cu mâncări reci proprii, de toată seziurile.

In alt apartament al localului este culina caldă, de unde la comandă transportez cele mai fine mâncări și la locuință.

Tot felul de Dejeuneert, Dineuri, Jour, Soirée, Bonfiet și alte comande esecut prompt și cu eleganță.

Deiszler József

Comersant de delicatessuri, elevul bucătarului de odinioară alui Pohl Károly.

Arad, Piața Libertății Nr. 20.
(Palatul Nádasdy)

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvsargiu.

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint calcat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Am onoare a aduce la binevoitoarea cunoștință a p. t. public, că pe Strada Kossuth Nr. 43 în Arad a trecut în posesiunea mea

prăvălia de faur

(mai înainte a lui Stamberger Jozsef)

După o experiență de mai mulți ani câștigată în fabrici din Budapesta și Viena, am ajuns în plăcuta situație să pot îndeplini tot felul de lucrări dela cele mai simple până la cele mai complicate prompt și pentru prețuri foarte culante.

Rugând binevoitorul sprijin al onor. public, rămân Cu deosebit respect:

Végh István

măstru măsur.

Mai nou și mai interesant

Cu prima Februarie a. c. voi eda *pret curent* și in limba română, Fiind însă bogat, cine vorțește z' l primi gratis este să să adreseze până in 31 Ianuarie la semnata firmă, căci voesc a mă orienta în mii de esemplare să-l tipăresc,

Importațiune de Cafea, tea și fructe de
Cu distinsă stimă :

Romulus Pa
Fiume

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu greșete nime într'o chestiune atât de gră și se prezenta odată în persoană pentru că cu a instrumentelor speciale aduse din străinătate poți adă tual locui, cauza, răspândirea și starea boalei, de adănc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pa acestei cesaminări poți cu singuranță afla și calea p ajunsă la vindecarea răului, ceea ce fiecare o poacăasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă nu poate veni în persoană, atunci să-și descrie boi deamăruntul și după ce va fi esaminată va primi șirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă in cel mai mare secret. In scrisoare pune marca p puns După încheerea curei, au la see eserișorii rere espresă se retrimit.

Un astfel de lecutor și curățitor e institutul al drului : alóez, medic de spital (Budapesta VII. pesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștientositate, ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții și unde i se curată sângele bolnav, nervii i se in trupul întreg se eliberează de boală și suflatul de c.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. i vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și dincă ment cu metodel seu propriu de vindecare și ca cele mai neglijate, boalele de beșică, de țeve, de tea de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale lui, poala albă, boale de sânge, de piele și toate boala se tin de organele secunde femcești. Pentru femce de așteptare și intrare separată. Consultațiunile însuși dr. Palóez dela 10 ore in. a până la ameză

Adresa: Dr. Palóez medic de spital, spe. Eudapesta VII, Kerepesi-ut 10.

Atențiune la firma!

S'a deschis

Bazarul de pe piața Libertății

unde se vind pentru prețurile cele mai culante tot felul de obiecte pentru

cadouri de crăciun și anul nou

precum: ciorapi, tricouri, jucării, obiecte pentru fumat, săpunuri parfumate, ciorapi pentru bărbați, dame și copii, giamantane de șeosa și piață, mășae și batiste alte multe lucruri alese pe cari nu le înșirăm asi.

Cu deosebită stimă: 450

Rosemberg József

BAZARUL CEL MAI IEFTIN!

PUMPE DE VIN

reg. urg. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bun.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, ear sâmburii de struguri, coșja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin acta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de care ce a întrebuințarea de apă nesiposă ori murdară nu abzie serviciul. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șarupe potrivite unitare și țevi de căneșă din lăuntru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase in preț de fabrica.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-utca 27.

Stropitori de vie se primesc și reparaare

Institut sud-ungar pentru împrumuturi hipotecare și credit personal.

TIMISOARA,

piața St.-George Nr. 4, I. etagiu.

Telefon nr. 317.

Împrumuturi hipotecare pe moșii și case de în- h riat orașenești pe lângă amortisație semestrală atât

capital cât și in interese după următorul plan de solvire

65 ani 3 1/2% cu amort. după fiecare 100 cor. 2: — cor

numai la impr. hip. pe moșii și de mari sume de bani

50 ani cu amort. 4% după fiecare 100 cor. 2:30 — 2 45 cor

45 " " " " " " 100 " 2 cor. 60 f

40 " " " " " " 100 " 2 " 70

35 " " " " " " 100 " 2 " 92

30 " " " " " " 100 " 3 " 12

25 " " " " " " 100 " 3 " 45

20 " " " " " " 100 " 3 " 88

Documente necesare:

La împrumuturi hipotecare pe moșii: Estras de cartea funduară, coșla catastrală, dacă este contort cumpărare ori vinzare și un atestat comunal; pent ace-tu trimitem blanchetă.

La împrumuturi pe case de închiriat: Extras de cartea funduară, conspect autentic despre venitul chiribelul de dare, planurile de construcție ale edificiului (numai in cas dacă atare planuri există) și atest despre prețul de valoare al casei.

In afaceri de cumpărare ori vinzare de moșii u mari servim bucuros cu deslușiri dacă ni se trimbribu postel pentru răspuns.

Filiale: Oradea-mare Böthi Ödön utca 1. Seged Horváth Mihály utca 7. Lugoj Bonáz utca 16. Neme Bogsan Fő-utca 64 szám.